

DOLAŞIM SİSTEMİ TERİMLERİ

Müge BULAKBAŐI
Yüksek Hemőire

- Dokuların oksijen ve besin ihtiyacını karşılayan, kanın vücutta dolaşmasını temin eden, kalp ve kan damarlarının meydana getirdiği sisteme dolaşım sistemi denir.
- Kan dolaşımında ortaya çıkan bir bozukluk dokuların ve organların çalışmalarını aksatır, hatta dokuların ölmelerine bile yol açabilir.

- Kan denilen besleyici sıvı, onu pompalayan kalp aracılığıyla atardamar veya arter denilen kan damarları içinde vücuda dağılmakta, arteriol denen ufak dallara ayrılmakta ve böylece kapalı bir boru sistemi içinde akarak dolaşmaktadır.
- Çok ince kan damarcıkları yani kapiller denilen kılcal damarlar doku hücrelerinin yanına kadar ulaşır.

- İnsanlarda kan dolaşımı büyük dolaşım ve küçük dolaşım (akciğer dolaşımı) olarak iki bölümden oluşur.
- Büyük dolaşım kalbin sol karıncığından (ventrikül)çıkan aort adı verilen büyük atardamar ile başlar.
- Vücudun her tarafına dağıldıktan sonra ven denilen toplardamarlar aracılığıyla tekrar geriye dönen kan, sağ kulakçıkta(atrım) büyük dolaşımı tamamlamış olur.
- Sağ karıncıktan(ventrikül) akciğer atardamarı yani pulmoner arter ile başlayan küçük dolaşım da ise kan akciğerlerdeki alveol adı verilen küçük hava keseceklerine kadar gider.
- Akciğerlerde havadan yeniden oksijen alan ve karbondioksit bakımından temizlenmiş olan kan kalbin sol kulakçığına (atrım) dönerek akciğer dolaşımını tamamlar.

- Aorta: en büyük arterdir. Sol ventrikülden kanı alır ve vücudun tüm bölümlerine dallar verir.
- Atrium: kalbin üst kısmında bulunup kalbe dönen kanın toplandığı iki odacıktır.
- Ventrikül: kalbin aşağıdaki pompalayıcı küçük odacıkları

- Aort stenozu: aort kapağında darlık
- Arterioskleroz: arterin intima tabakasında yaygın yağ plakları oluşması ile belirgin damar sertleşmesi
- Anevrizma: damarın belli bir bölgesinin genişlemesi ile oluşan şişkinlik
- Angina pectoris: göğüste şiddetli ağrı, nefes alamama ve baygınlıkla seyreden ani nöbetlerle belirgin durumdur. Ağrı genellikle sol omuz ve kola yayılır.

- Emboli: dolaşımla sürüklenen pıhtı parçası veya diğer bir yabancı madde (hava, yağ, bakteri) ile damarın tıkanması
- Fibrilasyon: kas liflerinin titreşim şeklinde düzensiz kasılması
- Hipertansiyon: kan basıncının yükselmesi
- Hipotansiyon: kan basıncının düşmesi

- İnfarktüs: besleyici damarın tıkanmasına bağlı olarak meydana gelen nekroz
- İskemi: belli bir bölgede kan akımının kesilmesi ile oluşan geçici kansızlık
- Vazodilatasyon: kan damarının genişlemesi
- Pacemaker: yapay kalp pili

- Anemi: çeşitli sebeplere bağlı olarak kanda eritrosit sayısının azalması, hemoglobin ve hematokrit değerlerinin normalin altına düşmesi ile belirgin durum, kansızlık
- Ekimoz: küçük damarlardan sızan kanın deri altında birikmesiyle meydana gelir, çürük
- Hematom: dokuda kan toplanmasıyla oluşan şişlik
- Hemofili: kanın pıhtılaşmasında bozukluk ile belirgin kalıtsal hastalık

- Peteşi: deri altı kan damarlarından sızan kanın, deri üzerlerinde meydana getirdiği nokta şeklinde morumsu kırmızı lekelerden her biri
- Purpura: kılcal damar duvarlarından kan sızmasına bağlı olarak deri ve mukozalar üzerinde başlangıçta kırmızı, daha sonra morumsu renk alan nokta şeklinde yaygın kanama odakları görülmesi
- Tromboz: damar içinde pıhtı oluşması

- Aritmi: kalp ritminin düzensizleşmesi
- Diyastol: kalbin gevşediği devre
- Defibrilatör: kalbin normal dışı atımını durdurarak, tekrar normal kalp ritmine dönmesini sağlayan araç
- İnvasküler: damar içi
- Kardiyak arrest: kalp durması
- Nitrit: kalp hastalarının kriz esnasında kullandıkları koroner damar açıcı ilaçlar

- Spazm: kas ya da kas gruplarında meydana gelen istem dışı geçici ani kas kasılmaları, ani kasılması
- Sistol: kalbin kasılma olayı
- Steteskop: kalp seslerini dinlemek için kullanılan araç
- Stent: daralmış ya da tıkanmış damara kateter yardımıyla yerleştirilen kan akımını rahatlatan tüp şekilli küçük metal alet

- Tromboflebit: venlerde trombozisle beraber inflamasyon gelişmesi
- Tansiyon: arteriyal sistemdeki kan basıncına denir
- Taşikardi: dakikadaki kalp atım sayısının normalin üstüne çıkması
- Varis: venlerin genişlemesi
- Vazokonstriksiyon: kan damarlarının daralması

- Heparin: kanın pıhtılaşmasını engelleyen bir madde
- Nabız: her ventrikül kontraksiyonu sonucunda damarlarda oluşan yüksek basınç dalgası
- Bradikardi: kalp vuruşunun dakikada 60'ın altında olması

- Şok: dakikadaki kalp atım sayısının yetersiz olması ya da periferik kan akımının kötü bir şekilde dağılması nedeniyle, periferik dokulara giden kan akımının, onların canlılıklarını sürdürecektir yeterlilikte olmaması ile oluşan tablo
- Emboli: dolaşım ile sürüklenen pıhtı veya diğer bir yabancı madde ile damarın tıkanması